

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗВ'ЯЗКУ
Факультет бізнесу і соціальних комунікацій
Кафедра маркетингу, менеджменту, публічного управління
та адміністрування

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
«ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
для студентів 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг»
галузі знання 07 «Управління та адміністрування»
денної форми навчання**

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Логістичний менеджмент» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг» галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» денної форми навчання / Укладач: Чукурна О.П. – Одеса: ДУІТЗ, 2023. – 40 с.

Рецензент: Замлинський В.А., д.е.н., проф.

Розглянуто та затверджено на засіданні
Навчально-методичної ради
Протокол № 3 від 09 березня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Задачі на визначення ефективності роботи складу.....	4
2. Задачі на визначення нормативу товарного запасу	7
3. Задачі на оборотність, норми обороту та оборотні кошти підприємств. Оцінка ефективності їх використання	8
4. Задача на вибір віддаленого постачальника на основі аналізу повної вартості.....	11
5. Задачі на розрахунок логістичного коефіцієнту	15
6. Задача на визначення рівня страхового запасу	19
7. Задачі на визначення оптимального розміру замовлення за формулою Уілсона ..	20
8. Оцінка товарних запасів за методом ФІФО і ЛІФО	21
9. Тести з дисципліни	24

1. ЗАДАЧИ НА ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ СКЛАДУ

Пояснення до розв'язання задач

Розглянемо методику розрахунку середньорічної вартості основних фондів. Середньорічна вартість основних фондів, що вводяться в дію, визначається за формулою (1):

$$C_{\text{вф}} = \frac{\sum C_{\text{во}} T_1 + \sum C_{\text{вп}} T_2}{12}, \quad (1)$$

де $C_{\text{вф}}$ – середньорічна вартість основних фондів, які вводяться; $C_{\text{во}}$ – повна первинна вартість кожного об'єкта основних фондів, який вводиться; T_1 – кількість місяців функціонування кожного об'єкта основних фондів, який вводиться; $C_{\text{вп}}$ – повна первинна вартість основних фондів, що поступають від інших підприємств; T_2 – число місяців функціонування основних фондів, які поступають від інших підприємств.

Середньорічна вартість ОФ, які ліквідуються розраховується за формулою (2):

$$C_{\text{лф}} = \frac{\sum C_{\text{ло}} \cdot (12 - M)}{12}, \quad (2)$$

де $C_{\text{лф}}$ – середньорічна вартість ОФ, які ліквідуються; $C_{\text{ло}}$ – повна первинна вартість кожного об'єкта основних фондів, який ліквідується; M – кількість місяців функціонування кожного об'єкта основних фондів, який ліквідується.

Середньорічна вартість групи основних фондів ($C_{\text{сф}}$) розраховується (3):

$$C_{\text{сф}} = C_{\text{нф}} + C_{\text{вф}} - C_{\text{лф}}, \quad (3)$$

де $C_{\text{нф}}$ – вартість основних фондів на початок року.

Для розрахунку показника фондовіддачі використовують наступну формулу (4):

$$\Phi_{\text{від}} = \frac{\sum T}{\sum \text{ОФ}}, \quad (4)$$

де ОФ – середньорічна вартість основних фондів; T – річний товарооборот підприємства.

Одним з показників ефективності використання основних фондів складських підприємств є фондоємність, значення якої є зворотним значенню фондовіддачі. Тобто, фондоємність можна представити, як співвідношення суми середньорічної вартості основних фондів до суми товарообороту.

Якщо показник фондовіддачі показує, яка сума товарообороту приходить на 1 гривню, вкладену в основні фонди, то показник фондоємності показує скільки основних фондів приходить на 1 гривню, вкладену у товарооборот.

Приклад 1.

Основні фонди (ОФ) підприємства «Рута» на початок року склали 2825 тис. грн., введення та вибуття основних фондів протягом року надані в табл. 1.

Таблиця 1

Дата	Введення, тис. грн.	Вибуття, тис. грн.
1.02.	40	6
1.05.	50	4
1.08.	70	8
1.11.	10	5
Усього	170	23

Визначити середньорічну та остаточну вартість основних фондів (ОФ) виробництва, а також коефіцієнти вибуття та відновлення ОФ.

Рішення:

За допомогою формул (1), (2), (3) визначимо середньорічну вартість ОФ.

1) Визначимо середньорічну вартість ОФ, які вводяться, за допомогою формули (1):

$$C_{\text{вф}} = \frac{40 \times 11 + 50 \times 8 + 70 \times 5 + 10 \times 2}{12} = 100,8 \text{ тис. грн.}$$

2) Визначимо середньорічну вартість ОФ, які ліквідуються за допомогою формули (2):

$$C_{\text{лф}} = \frac{6 \times (12 - 1) + 4 \times (12 - 4) + 8 \times (12 - 7) + 5 \times (12 - 10)}{12} = 12,3 \text{ тис. грн.}$$

3) Визначимо середньорічну вартість групи основних фондів згідно з формулою (3):

$$C_{\text{сф}} = 2825 + 100,8 - 12,3 = 2913,5 \text{ тис. грн.}$$

4) Коефіцієнт вибуття розраховується, як співвідношення суми ОФ, які були ліквідовані до суми ОФ на початок року. Таким чином, для підприємства «Рута» коефіцієнт вибуття складатиме:

$$K_{\text{виб}} = \frac{28}{2825} = 0,008.$$

5) Коефіцієнт оновлення розраховується, як відношення суми введених протягом року ОФ до середньорічної вартості ОФ. Для підприємства «Рута», цей показник складатиме:

$$K_{\text{оновл.}} = \frac{170}{2913,5} = 0,06.$$

Задача №1

Визначити показники фондовіддачі, фондомісткості, фондоозброєності, а також коефіцієнт використання складської площі, коефіцієнт обсягу і навантаження, якщо відомо, що:

1. Річний обсяг складських поставок – 130 тис. тонн.
2. Середньорічна вартість основних фондів – 242 тис. грн
3. Середня чисельність працюючих – 112 чол.
4. Середня ціна за тону продукції – 1864 грн.
5. Загальна складська площа – 24 тис. кв.м.
6. Корисна площа – 10,6 тис. кв.м.
7. Нормативна величина запасів – 36 днів.

Задача №2

Визначити плановану фондовіддачу оптової бази, яка будується, якщо відомо:

1. Планований обсяг складського вантажообігу – 120 тис. тонн.
2. Норма товарного запасу – 42 дні.
3. Придбано складського устаткування на суму – 524 тис. грн..
4. Вартість будівництва 1 кв.м. складській площі – 750 грн.
5. Нормативний коефіцієнт використання складської площі – 0,45.
6. Нормативне навантаження на 1 кв.м. корисній площі – 3 тн.
7. Середня ціна продукції, що реалізовується, за 1 тону – 1350 грн.

Задача №3

Визначити фондовіддачу, фондоємність та фондоозброєність торговельно-посередницького підприємства «Калісто», якщо відомо, що:

1. Річний обсяг реалізації товарів та послуг склав – 1456 тис. грн.
2. Середня чисельність – 70 осіб.
3. Вартість основних фондів на початок року – 255 тис. грн.
4. Впродовж року було введено основних фондів: у червні на суму 25 тис. грн., у вересні на суму 10 тис. грн.

5. Впродовж року було ліквідовано основних фондів: у березні на суму 8,7 тис. грн., у листопаді на суму 11,5 тис. грн.

Задача № 4

Визначити фондівдачу, фондоемність та фондоозброєність торговельно-посередницького підприємства «Меркурій», якщо відомо, що:

1. Річний обсяг реалізації товарів та послуг склав – 1656 тис. грн.
2. Середня чисельність – 80 осіб.
3. Вартість основних фондів на початок року – 355 тис. грн.
4. Впродовж року було введено основних фондів: у червні на суму 35 тис. грн., у вересні на суму 15 тис. грн.
5. Впродовж року було ліквідовано основних фондів: у березні на суму 9,9 тис. грн., у листопаді на суму 15,5 тис. грн.

Задача № 5

Визначити показники, які характеризують використання складських площ, якщо відомо:

1. Обсяг складських поставок за рік склав 285 тис. грн
2. Норма ТЗ – 54 дні.
3. Загальна складська площа – 12 тис. кв.м.
4. Корисна площа – 7,5 тис. кв.м.

Задача №6

На підставі наведених даних визначити в плановому і базисному році:

- Фондовіддачу і фондоозброєність;
- Потреба в загальній і корисній площі;
- Дати порівняльну оцінку ефективності використання загальної та корисної площі.

Показники	Базисний рік	Плановий рік
Складській вантажообіг, тис. тонн	28,4	31,5
Норматив оборотних коштів в товарних запасах, дн.	132,8	135,0
Основні фонди на початок року, тис. грн.	118	136
Придбані основні фонди в серпні, тис. грн.	24	16
Ліквідовані ОФ у вересні, тис. грн.	6	7
Середньооблікова чисельність працівників на складі, чол.	46	45
Навантаження на 1 кв.м. корисної площі, тонн	2,0	2,2
Коефіцієнт використання складської площі	0,45	0,46
Середня ціна за 1 тн. продукції, грн.	618	621

2. ЗАДАЧИ НА ВИЗНАЧЕННЯ НОРМАТИВУ ТОВАРНОГО ЗАПАСУ

Задача №7

Визначити товарні запаси в сумі та в днях обороту по підприємству в цілому й по групі консерви рибні.

Групи товарів	Квартальний товарообіг	Нормативний ТЗ у днях
Хліб і хлібобулочні вироби	21,5	3
М'ясо м'ясні продукти	115,5	4
Масло живе, жирне	85,6	17
Консерви рибні	21,5	—
Інші	330,5	20
Разом	574,6	18

Задача №8

Розрахувати норматив ТЗ по кварталах, якщо загальна норма ТЗ по підприємству на кінець року визначена у розмірі 26,4 дня, товарних запасів на кінець звітного року по нормативу – 3714 тис.грн.

Квар-тали	Товарооборот план		Товарні запаси		Зміна нормативу в Σ
	Квартал	Одноденний товарооборот	Норма, дн.	Норматив тис. грн.	
1	15139,4	146	26	3808,5	94,5
2	13675,7	152	25,7	3903	94,5
3	12871,2	143	27,9	3997,5	94,5
4	13943,8	155	26,4	4092	94,5
Всього				3714	

Задача №9

У звітному році товарообіг підприємства склав 3672 тис. грн. Товарообіг – 24 дні, ТЗ на кінець року 255 тис. грн. В планованому році товарообіг зросте на 5%. Визначити, як слід змінити товарні запаси, щоб прискорити товарообіг на 2 дні.

3. ЗАДАЧИ НА ОБОРОТНІСТЬ, НОРМИ ОБОРОТУ ТА ОБОРОТНІ КОШТИ ПІДПРИЄМСТВ. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Пояснення до розв'язання задач

Для рішення типів задач, які включають розрахунок оборотності оборотних коштів, необхідно знати такі формули.

1) коефіцієнт оборотності оборотних коштів, який відображає кількість оборотів коштів період, який аналізується (5).

$$K_o = \frac{T}{C_o} \text{ (раз), або } K_o = \frac{T}{TЗ}, \quad (5)$$

де K_o – коефіцієнт оборотності оборотних коштів; T – складський або роздрібний товарооборот, грн.; C_o ($TЗ$) – середньорічні залишки оборотних коштів або товарні запаси роздрібної торгівлі, тис.грн.

2) тривалість обороту – рівна кількості днів, за які здійснюється повний товарооборот (6).

$$O_{\text{дн}} = \frac{C_o \times Д}{T} \text{ (дн.)}, \quad (6)$$

де T – середньорічний товарообіг (грн.); $Д$ – кількість днів у періоді, який аналізується.

Якщо розраховується оборотність товарних запасів, тоді у формулі (6) використовується сума товарообороту за собівартістю, оскільки товарні запаси у роздрібній торгівлі кредитуються за собівартістю, тобто за ціною закупівлі товару.

Аналіз оборотності товарних запасів проводиться з метою виявлення найбільш ліквідних позицій торгового асортименту.

Для розрахунків середнього товарного запасу використовується така формула (7):

$$TЗ_{\text{ср}} = \frac{TЗ_1 / 2 + TЗ_2 + TЗ_3 + TЗ_4 + \dots + TЗ_n / 2}{n - 1}, \quad (7)$$

де $TЗ_{\text{ср}}$ – середньорічний залишок товарних запасів, грн.; $TЗ_1, TЗ_2, TЗ_3, TЗ_n$ – величина товарного запасу на окремі дати аналізованого періоду, грн.; n – кількість дат у періоді.

При розрахунках середніх товарних запасів використовують вартість товарів, які знаходяться в дорозі, вартість товарів на складі. А також товар, що знаходиться в дебіторській заборгованості (оскільки право власності на цей товар залишається у підприємства до тих пір, поки товар не буде сплачений покупцем).

При розрахунках та аналізі оборотності слід ураховувати такі положення:

1. Якщо у підприємства немає товарних запасів, немає й сенсу обчислювати оборотність. Це положення стосується також підприємств послуг або інтернет-магазинів, де немає товарних запасів.

2. Якщо підприємство несподівано реалізувало велику партію товару або виграло тендер на постачання великої партії товару, в такому разі товари, які були поставлені під ці проекти, не повинні брати участь у розрахунках. Такі поставки є цільовими та не мають стабільного характеру, тому показник оборотності по них буде некоректним.

3. При розрахунках оборотності необхідно використовувати вартість товарів у цінах закупки, оскільки товарообіг вважається не за ціною реалізації, а за ціною закупівель. Тому в розрахунках оборотності враховується товарообіг за собівартістю товару для торговельного підприємства.

Одним з важливих показників для аналізу ефективності роботи торговельного підприємства є також показник рівня товарних запасів.

Рівень товарних запасів – це показник, який характеризує забезпеченість торговельного підприємств товарними запасами на певну дату або на дату звіту. Він показує, на скільки днів торгівлі при том рівні товарообігу, який склався, вистачить цього запасу. Рівень товарних запасів розраховується за формулою (8):

$$Y_{\text{тз}} = \frac{\text{товарний запас на кінець періоду, який аналізується (ТЗ)} \times \text{кількість періоду (Д)}}{\text{товарооборот за період (Т)}}. \quad (8)$$

Розглянемо приклади та проаналізуємо отримані результати.

Приклад 1.

Розрахуємо оборотність у днях крему «Бархатні ручки». Середній запас крему – 328 од., кількість днів крему у продажу – 180 дн., обсяг продажу за останні півроку склав 1701 од.

Рішення:

Використовуючи формулу (6), яка має такий вигляд: $O_{\text{дн}} = \frac{C_o \times D}{T}$, розрахуємо

$O_{\text{дн}} = \frac{328 \times 180}{1701} = 34,71$ день. Тобто, оборотність крему «Бархатні ручки» складає 34-35 днів за період, що аналізується.

Приклад 2.

Розрахуємо оборотність в оборотах для того ж крему «Бархатні ручки» використовуючи формулу (5), яка має такий вигляд: $K_o = \frac{T}{\text{ТЗ}}$.

$$K_o = \frac{1701}{328} = 5,19 \text{ разів.}$$

Ураховуючи попередній розрахунок оборотності в днях, можна обрахувати оборотність у разях таким чином:

$$K_o = \frac{180}{34,71} = 5,19 \text{ разів.}$$

Товарний запас крему «Бархатні ручки» обертається в середньому 5 разів за півроку.

Приклад 3.

Використовуючи формулу (8), розрахуємо рівень товарного запасу крему «Бархатні ручки», тобто період, на який підприємству вистачить наявного товарного запасу крему. При цьому показник товарних запасів крему «Бархатні ручки» на кінець періоду, який аналізується склав 243 од. Таким чином рівень товарного крему «Бархатні ручки» складе:

$$Y_{\text{тз}} = \frac{243 \times 180}{1701} = 25,71 \text{ днів.}$$

З проведеного розрахунку, можна зробити висновок, що наявного запасу крему «Бархатні ручки» вистачить на 25-26 днів.

Основною метою оборотності є визначення тих товарів, у яких швидкість обороту мінімальна. Це сприятиме своєчасному виявленню попиту

Задача № 10

Визначити ефективність використання основних фондів (ОФ), а саме показники: фондодіддачі, фондоемності, фондоозброєності торговельно-посередницького підприємства «Агрос-Південь», використовуючи такі дані. Випуск продукції в оптових цінах із ПДВ за рік склав 6 млн. грн., ставка ПДВ – 20%, вартість ОФ на початок року 2120 тис. грн., введені ОФ

з 1.04. – 320 тис. грн., ліквідовані ОФ з 1.07 – 80 тис. грн. Чисельність робітників – 14 осіб, рівень рентабельності товарообігу складає 24%.

Задача № 11

За даними табл. 1 визначити фактичну оборотність оборотних засобів, що вкладені в товарні запаси, установити їх зміни, розрахуйте суму коштів, які вивільняються або заморожені.

Таблиця 1

Показники	Попередній рік	Звітний рік
Роздрібний товарообіг за 3 квартал, тис. грн.	2415,4	2552
Рівень ВД, %	9,7	10,9
Витрати з доставки товарів, %	2,5	2,3
Товарні запаси за собівартістю:		
на 01.10	365,5	375
на 01.11	265,2	275,3
на 01.12	231,6	265,5
на 31.12.	211,5	225,8

Задача №12

Проаналізувати обіг оборотних коштів (ОК) по підприємству «Тайфун», визначити їх зміну за рік і зробити висновки. Дані наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Показники	Сума
Квартальний товарооборот у роздрібних цінах, тис. грн.	1982,8
Рівень ВД, %	18,04
Витрати з покупки й доставки товарів, %	1,24
Фактично за балансом середньорічна вартість ОК:	
- товарні запаси за собівартістю, тис. грн.	436,06
- кошти, тис. грн.	31,02
- інші активи, тис. грн.	31,1
Фактична обіговість ОК у 4 кварталі минулого року:	
- товарні запаси, дн.	26
- кошти, дн.	1,3
- інші активи, тис. грн.	29,2

Задача №13

За даними табл. 1 і 2 розрахуйте оборотність обігових коштів торгово-посередницького підприємства «Сатурн» за їх видами: товарних запасів, грошових коштів та інших товарно-матеріальних цінностей. Установити їх зміни, розрахуйте суму коштів, які вивільняються або заморожені Проаналізуйте ефективність використання оборотних коштів підприємства та зробіть висновки.

Таблиця 1

Показники	Минулий рік	Звітний рік
1. Товарооборот, тис. грн.	2740	2916
2. Рівень валових доходів	18,16	18,75
3. Рівень витрат з покупки й доставки товарів, в %	1,27	1,52
4. Прибуток, тис. грн.	1,1	0,98

Таблиця 2

Показники	На початок минулого року	На початок звітнього року	На кінець звітнього року
1. Товарні запаси поточного зберігання.	152	168	184
2. Кошти тис. грн.	5,2	6,4	9,1
3. Інші товарно-матеріальні цінності, у тис. грн.	810	914	914

Задача №14

Розрахувати товарооборотність по групах товарів й у цілому по магазину «Тканини» за 3 квартал. Зробити висновки.

Групи товарів	Норма товарообороту, у днях	Товарооборот, тис. грн.		Залишок товарів, тис. грн.			
		План	факт	на 1.10	1.11	1.12	1.01
Швейні вироби	180	110	117	200	205	204	190
Трикотаж	120	60	63	98	86	86	94
Усього		170	180	298	291	290	284

4. ЗАДАЧА НА ВИБІР ВІДДАЛЕНОГО ПОСТАЧАЛЬНИКА НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ПОВНОЇ ВАРТОСТІ

Метод вибору віддаленого постачальника на основі аналізу повної вартості передбачає, що при розрахунку необхідно знати наступні змінні: вартість товару за одиницю в м. Віддаленому (В); вартість товару за одиницю в Одесі (О); вартість метра кубічного вантажу в місті В; транспортний тариф за перевезення 1 м³ з міста В в місто О; термін доставки вантажу з В в О; вартість експедиції (% від транспортного тарифу); величину, на яку треба буде збільшити страховий запас (максимальний час передбачуваної затримки постачання) в очікуванні постачання з В. Витрати на зміст запасу в дорозі та страхового запасу розраховуються на підставі процентних ставок банківського кредиту - 36% річних (тобто 3% в місяць або 0,1% в день або 1% в 10 днів).

Задача № 15

Фірма "Орфей" розташована в Одесі та займається торгівлею продовольчими товарами. Основні постачальники фірми також розташовуються в Одесі. Постачальник з м. Віддаленого (В) пропонує фірмі товари за цінами нижче, ніж в Одесі. Закупівля товару у постачальника з м. Віддаленого приведе до наступних додаткових витрат: витрати на транспортування, відвернення грошових в запаси (в дорозі і страхові запаси), витрати на експедицію. Треба визначити, які з позицій асортименту фірми доцільно закуповувати у м. Віддаленому, а які в Одесі. Тарифна вартість транспортування з міста В. в О. однакова для всіх товарів і складає 750 грн. за 1 м³ вантажу. Термін доставки вантажу 10 днів. У разі постачань з міста В. фірма вимушена створювати страхові запаси на максимальний передбачуваний час затримки постачання, яке складає половину часу доставки. Витрати на зміст запасу в дорозі та страхового запасу розраховуються на підставі % ставок банківського кредиту - 36% річних, тобто 3 % в місяць або 0,1% в день або 1% за 10 днів. Витрати на

експедицію вантажу складають 2% від вартості вантажу. Різниця у вартості розвантаження в середньому складає 50 грн / м3. Розрахунок представлений в таблиці 1.

Таблиця 1

Закупівельна вартість в м. Одесі грн./м ³ вантажу	Транспортний тариф грн./м ³ вантажу	Запаси в дорозі, грн. (1% від закупівельної вартості)	Страхові запаси на 5 днів	Експедиція (2% від вартості вантажу)	Додаткові витрати на розвантаження грн./м ³	Загальні додаткові витрати (в+с+д+е+ф)	Частка додаткових витрат в закупівельній вартості %
1250	750	12,5	6,25	25	50	843,75	67,5
2500	750	25	12,5	50	50	887,5	35,5
5000	750	50	25	100	50	975	19,5
7500	750	75	37,5	150	50	1062,5	14,16666667
10000	750	100	50	200	50	1150	11,5
12500	750	125	62,5	250	50	1237,5	9,9
17500	750	175	87,5	350	50	1412,5	8,071428571
25000	750	250	125	500	50	1675	6,7

По осі У – доля додаткових витрат на доставку 1 м³ цього вантажу з міста В. в О. в його закупівельній вартості в У (%). По осі Х – закупівельна вартість 1 м³ вантажу в місті Одесі. Тут не конкретизується тип вантажу, але важливий сам діапазон значень. На підставі стовпців 1 і 8 будемо криву вибору постачальника (рис. 1).

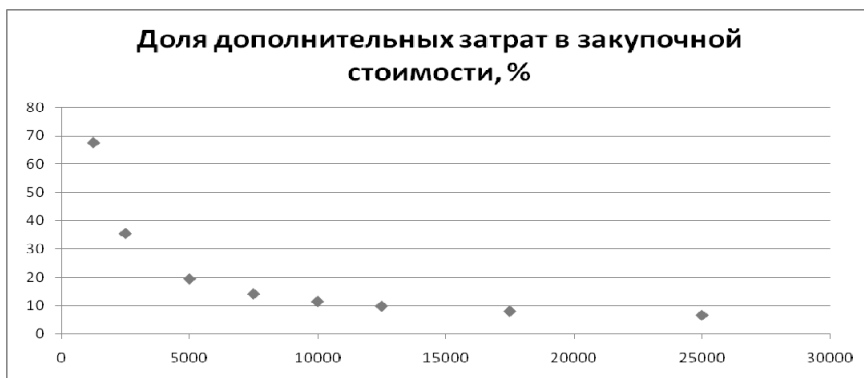

Рис. 1. Крива вибору постачальника

Якщо скласти табл. 2, можна подивитися, який конкретно вантаж займає найбільшу долю додаткових витрат.

Таблиця 2

Вид вантажу	Закупівельна вартість в м. Одесі грн./м ³ вантажу	Частка додаткових витрат в закупівельній вартості %
Консерви м'ясні	1250	67,5
Консерви рибні	2500	35,5
Консерви овочеві	5000	19,5
Кондитерські вироби	7500	14,2
Повидло, мед	10000	11,5
Чай	12500	9,9
Кон'як	17500	8,1
Пиво	25000	6,7

Закономірність така, що чим більше буде вартість 1 м³ вантажу, тим менша доля витрат на неї доводитиметься. Це обумовлено транспортним тарифом, який не міняється залежно від вартості вантажу. По суті, вантажній машині все одно, що саме перевозити - цукерки або крупи.

Задача № 16

У табл. 1 представлена характеристика асортименту, який закуповується.

Таблиця 1

Найменування товару	Вартість вантажу в Одесі, грн./м ³	Ціна в м. Віддаленому, грн./од.	Ціна в м. Одесі, грн./од.	Різниця в цінах, %
Консерви м'ясні	2750	12	14,4	20
Консерви рибні	3000	20	23	15
Консерви овочеві	2500	10	14,5	45
Кондитерські вироби	22000	50	65	30
Повидло, мед	9250	12	15	25
Чай	27500	13	14,5	11,5
Кон'як	30000	50	65	30
Пиво	6250	10	13	30

Алгоритм розрахунку :

1. Розрахувати у відсотках різницю в цінах поставальників з міст Одеси й в м. Віддаленому і внести в табл.1.

2. Відмітити на осі X точку, яка відповідає закупівельній вартості вантажу в місті Віддаленому і побудувати з неї перпендикуляр, рівний різниці в цінах.

3. Висновок про доцільність закупівель в м. Віддаленому роблять у тому випадку, якщо кінець перпендикуляра виявиться вищий кривий постачальника, тобто різниця в ціні буде вища за суму усіх додаткових витрат, що виникають у зв'язку з перенесенням закупівлі в територіально видалене місце.

Якщо різниця в ціні нижче кривий постачальника, то закупівля вигідніше в м. Одесі.

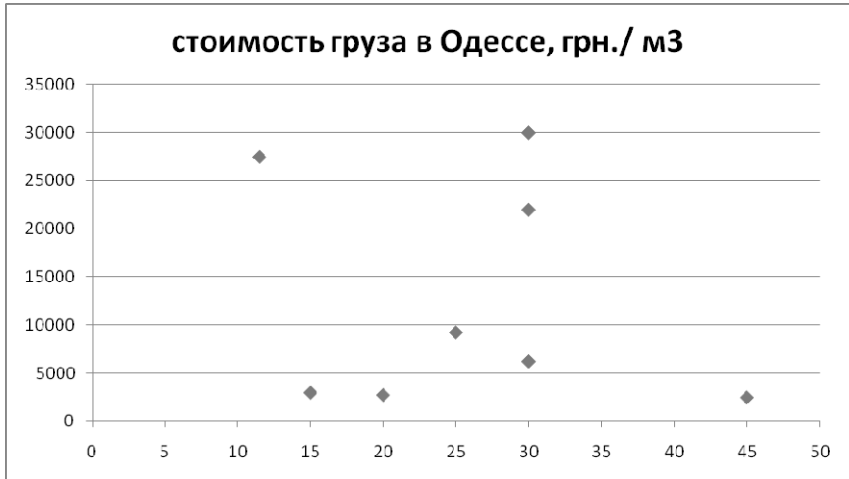

Рис. 1. Вартість вантажу в м. Одеса, грн./м³

Цей метод дозволяє розрахувати бажану вартість товару, яка буде основою для ухвалення рішення про вибір постачальника. Наприклад, на підставі цих же даних видно, що консерви м'ясні вигідніше купувати в Одесі, оскільки різниця в цінах не покриває додаткових витрат на доставку товарів. Теж торкається консервів рибних. По інших товарних групах, закупівлі можна здійснювати в місті Віддаленому. Різниця в цінах має бути вища за витрати на доставку товару.

Задача № 17

Фірма "Кітой" розташована в Одесі та займається торгівлею продовольчими товарами. Основні постачальники фірми також розташовуються в Одесі. Постачальник з м. Умані пропонує фірмі товари за цінами нижче, ніж в Одесі. Закупівля товару у постачальника з м. Умані приведе до наступних додаткових витрат: витрати на транспортування, відвернення грошових в запаси (в дорозі та страхові запаси), витрати на експедицію. Треба визначити, які з позицій асортименту фірми доцільно закуповувати в Умані, а які в Одесі. Тарифна вартість транспортування з міста Умані в Одесу однакова для всіх товарів і складає 550 грн. за 1 м³ вантажу. Термін доставки вантажу 10 днів. В разі постачань з міста У. фірма вимушена створювати страхові запаси на максимальний передбачуваний час затримки постачання, яке складає половину часу доставки. Витрати на зміст запасу в дорозі і страхового запасу розраховуються на підставі % ставок банківського кредиту – 24% річних, тобто 2% в місяць або 0,06% в день або 0,6% за 10 днів. Витрати на експедицію вантажу складають 2% від вартості вантажу. Різниця у вартості розвантаження в середньому складає 60 грн/м³. Розрахунок повинен бути представлений в табл. 1.

Таблиця 1

Закупівельна вартість в м. Одесі грн./м ³ вантажу	Транспортний тариф грн./м ³ вантажу	Запаси в дорозі, грн. (0,6% від закупівельної вартості)	Страхові запаси на 5 днів	Експедиція (2% від вартості вантажу)	Додаткові витрати на розвантаження грн./м ³	Загальні додаткові витрати (в+с+д+е+ф)	Частка додаткових витрат в закупівельній вартості %
1550	550				60		
2750	550				60		
5500	550				60		
8500	550				60		
10500	550				60		
13500	550				60		
18500	550				60		
25500	550				60		

Обґрунтуйте вибір видаленого постачальника на основі аналізу повної вартості.

5. ЗАДАЧИ НА РОЗРАХУНОК ЛОГІСТИЧНОГО КОЕФІЦІЄНТУ

Пояснення до розв'язання задач

Якщо товар поставляється на підприємство постачальником, то в ціну включається вартість доставки. В цьому випадку, ця ціна є власне собівартістю товару.

Якщо ж підприємство самостійно організовує постачання, то вартість транспортування вантажу враховує логістичний коефіцієнт (Кл), який розраховується окремо при розрахунку собівартості товару.

Підприємство може використати постачання за двома варіантами:

Монопостачання (чи єдине постачання) – в одній машині або контейнері знаходиться одна партія одного виду товару (наприклад, постачання однієї партії кави).

Збірний вантаж – в одній машині або контейнері йде вантаж від різних постачальників або різний вантаж (наприклад, в одній машині транспортуються керамічна плитка, акрилові ванни і килимки для ванни).

Залежно від виду постачання буде застосовуватися різна методика розрахунку логістичного коефіцієнта.

1. Для монопостачання

Розрахунок логістичного коефіцієнта робиться за наступною формулою:

$$K_{\text{л}} = 1 + (\text{вартість транспортних витрат} / \text{вартість вантажу}).$$

У вартість транспортних витрат включається: доставка, страховка, митне оформлення, експедиція, навантажувально-розвантажувальні роботи, а також накладні витрати, якщо струмові мають місце бути, а саме (штрафи, простой, дозволи на проїзд і тому подібне).

Приклад 1

Вартість машини з кавою склала 50 000 дол. Вартість транспортування 5 000 дол. Витрати на транспорт склали 10%% ($5000/50\,000 \cdot 100 = 10\%$).
Логістичний коефіцієнт дорівнюватиме 1,1 ($1 + (5000/50\,000) = 1,1$).

Приклад 2

Вартість машини з крупою 10 000 дол. Вартість транспортування 5000 дол. Витрати на транспорт склали 50%% ($5000/10000 \cdot 100\% = 50\%$).
Логістичний коефіцієнт дорівнює 1,5.

Схема розрахунку балансової вартості товару у разі моно постачання представлена на рис. 1.

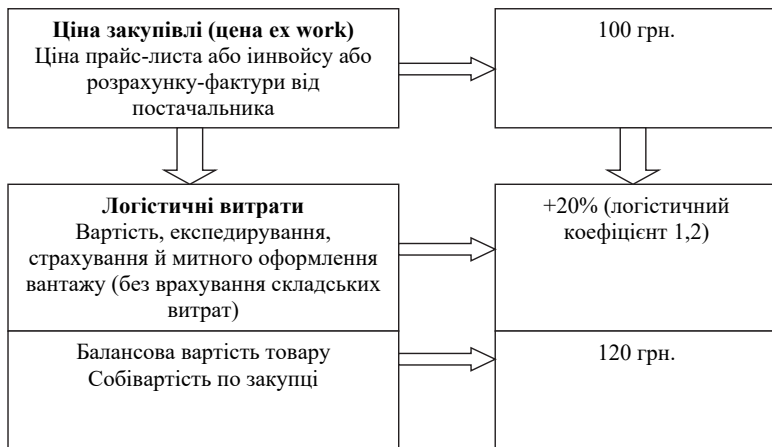

Рис. 1. Схема розрахунку балансової вартості товару у разі монопостачання

2. У разі постачання збірного вантажу

У разі постачання збірного вантажу використовують такі методи розрахунку: розрахунок за ціною; розрахунок за обсягом; розрахунок по вазі.

2.1. Розрахунок за ціною

Приклад розрахунку за ціною

Виходимо з того, що машина завантажена повністю, постачання унімодальне, автомобільним транспортом на умовах СЕР – Одеса.

Поставляються три види вантажу: Керамічна плитка загальною вартістю 11000 грн. Акрилові ванни загальною вартістю 8000 грн. Килимки для ванн загальною вартістю 3000 грн. Загальна вартість усіх вантажів складає 22000 грн. Вартість доставки і страховки і митного оформлення склала 10000 дол. З них загальна сума за транспорт і експедицію єдина

для усього постачання і склала 4000 дол. Вартість митного оформлення для кожного вантажу своя і указана в табл. 1.

Таблиця 1

Розрахунок логістичного коефіцієнта за ціною при збірному постачанні

Товар/ витрати	Вартість вантажу ex work, грн.	Сума за транспорт та експедирування, СІР – Одеса, грн.	Частка витрат на транспорт від загальної суми вантажу, %	Сума митних й накладних платежів, грн.	Загальна сума платежів (митниця + транспорт й експедирування), грн.	Логістичний коефіцієнт (1+ сума платежів за вантаж /вартість вантажу)
Плитка	11000	2000	50	2800	4800	1,44
Ванни	8000	1455	36	2700	4155	1,52
Коврики	3000	545	14	500	1045	1,35
Всього	22000	4000		6000	10000	

Розрахунок за загальною вартістю (як у разі монопостачання) некоректний, оскільки при такому розрахунку для усіх товарів буде застосований єдиний логістичний коефіцієнт $(1 + (10000/22000) = 1,46)$, що не вірно.

Правильно буде розрахувати для кожного товару вартість митного і транспортного оформлення окремо.

Цей метод можна застосовувати в наступних випадках:

- Імпортних постачань, коли вантаж має різні платежі, які необхідно враховувати в собівартості вантажу;
- Машина завантажена по вазі повністю, а за обсягом не повністю (важкий вантаж, але має малий обсяг та в машині ще досить місця для іншого вантажу, але із-за ваги покласти туди нічого не можна);
- Машина по вазі недовантажена, але обсяг зайнятий повністю (вантаж легкий, але об'ємний).

Важливо: існує допоміжна характеристика вантажу – щільність. Щільність розраховується по формулі: вага/обсяг. При щільності менше 200 кг/м^3 вантаж вважається легким і розрахунок робиться за обсягом. При щільності вантажу 200 кг/м^3 і більше вантаж вважається важким і розрахунок вартості перевезення робиться по вазі.

2.2. Розрахунок за обсягом

У разі, якщо постачання здійснюється збірним вантажем, відсутні митні або інші диференційовані платежі (наприклад, платиться сума тільки за транспорт і експедицію - єдина для усього постачання), щільність вантажу менше 200 кг/м^3 , корисний обсяг машини зайнятий повністю і перед логістами стоїть завдання як можна повно використати увесь об'єм, то логістичний коефіцієнт розраховується за обсягом

Приклад розрахунку за обсягом. Постачання по території України, автомобільний транспорт – євро фура (довжина 13,6 м, 20 т., 82 м^3), поставляється сборно – п'ять видів вантажу на європалетах і в різних окремих упаковках.

Щільність вантажу менше 200 кг/м^3 , тому розрахунок робиться за об'ємом.

Таблиця 2

Розрахунок логістичного коефіцієнта за обсягом при збірному постачанні

Товар/ витрати	Вартість вантажу ex work, грн.	Місяця для вантажу (довідкова інформація)	Обсяг вантажу, м ³ (ш*Г*В)	Частка витрат на обсяг кожного вантажу, % (обсяг вантажу / загальний обсяг)	Сума за транспорт й експедитування, грн. (загальна сума витрат/100%* частка витрат)	Логістичний коефіцієнт (1+ сума платежів за вантаж /вартість вантажу)
Косметика	4000	5	1,9	2	120	10,3
Шпалери	6000	18	44	56	2778	1,46
Освітлювачі	8000	2	13,3	17	840	1,10
Посуд	1000	8	5,7	7	360	1,36
текстиль	2000	4	14,3	18	903	1,45
Всього	21000	37	79,2	100	5000	

3. Розрахунок по вазі

У разі, якщо умови постачання схожі з попередніми, але щільність вантажу більше 200 кг/м³, вантаж в основному важкий і завантаження машини обмежене вантажо-підйомністю, а не обсягом машини, то логістичний коефіцієнт розраховується по вазі.

Приклад розрахунку. Постачання по території України, автомобільний транспорт - евро фура (довжина 13,6 м, 20 т., 82 м³), поставляється сборно – п'ять видів вантажу на європалетах і в різних окремих упаковках.

Таблиця 3

Розрахунок логістичного коефіцієнта за вагою при збірному постачанні

Товар/ витрати	Вартість вантажу ex work, грн.	Місяця для вантажу (довідкова інформація)	Обсяг вантажу, м ³ (ш*Г*В)	Частка витрат на обсяг кожного вантажу, % (обсяг вантажу/загальний обсяг)	Сума за транспорт й експедитування, грн. (загальна сума витрат/100%* частка витрат)	Логістичний коефіцієнт (1+ сума платежів за вантаж /вартість вантажу)
Освітлювачі	6000	2000	5	12	581	1,10
Плитка	6000	14000	40	81	4070	1,68
Текстиль	7000	1000	9,3	6	291	1,04
Поролон	1000	200	17	1	58	1,06
Всього	20000	17200	71,3	100%	5000	

6. ЗАДАЧА НА ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СТРАХОВОГО ЗАПАСУ

Задача № 18

Господарський магазин "Ластівка" закуповує зубну пасту у одного постачальника. В день продається 30 тюбиків пасту, і попит на цей товар досить стабільний. Постачальник регулярно привозить замовлення на склад магазину – з моменту замовлення до моменту надходження у продаж цій паст" проходить 5 днів. Вкрай рідко бувають затримки в постачаннях - зазвичай вони не перевищують 1-2 днів.

Маючи ці дані, ми можемо визначити оптимальний об'єм постачання величину страхового запасу і упізнати, в який момент менеджерів по закупкам необхідно зробити нове замовлення, щоб магазин не залишився без товару.

Рішення:

Обсяг продажів товару в день (він же денний попит) = 30 шт.

Інтервал постачання = 20 днів.

Об'єм постачання = денний попит $\times$ інтервал постачання ($30 \times 20 = 600$ шт.).

Підготовчий період (час на замовлення і постачання) = 5 днів.

Страховий запас l = час затримки $\times$ денний попит ($2 \times 30 = 60$ шт.).

Страховий запас = 60 шт.

Точка замовлення = денний попит $\times$ підготовчий період + страховий запас.

Точка замовлення = $30 \times 5 + 60 = 210$ шт.

Того дня, коли на складі залишиться 210 тюбиків пасту, менеджер надав завдання зробити нове замовлення.

Задача № 19

Річний виторг магазину = 2 000 000 грн.

Собівартість проданих товарів = 1 568 000 грн.

Річні витрати на зберігання = 20%.

Загальна вартість страхових запасів, що не обертаються = 500 000 грн.

Рішення:

Перше, що необхідно враховувати, - це визначити загальний рівень запасів, які наша компанія готова нести, розуміючи, що запаси повинні бути необоротними активами.

Для цього скористаємося простою формулою підрахунку валового маржінального і скоректованою валового маржінального прибутку (Pv'):

$$Pv' = T - C \times 100\%,$$

де T – виручка за рік; C – собівартість проданих товарів.

$$Pv' = \frac{(T - C) - (S_x T_s)}{T} \times 100\%,$$

де S – витрати зберігання; T_s – страховий запас.

Валовий прибуток рівний:

$$(2\,000\,000 - 1\,568\,000) / 2\,000\,000 \times 100\% = 21,6\%.$$

Прибуток з врахуванням необоротних запасів буде рівною:

$$((2\,000\,000 - 1\,568\,000) - (20\% \times 500\,000)) / 2\,000\,000 \times 100\% = 16,6\%.$$

7. ЗАДАЧИ НА ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗМІРУ ЗАКАЗУ ЗА ФОРМУЛОЮ УІЛСОНА (ОРЗ)

Формула моделі Уілсона :

$$Q_w = \sqrt{\frac{2Kv}{S}}$$

З часом фахівці із закупівель усвідомили, що попит на товари впродовж року коливається. Формула була модифікована, щоб врахувати очікуваний попит в наступному місяці:

$$Q_w = \sqrt{\frac{2 \cdot t \cdot K \cdot v}{S \cdot s}}$$

де t – кількість робочих днів в році; K – вартість витрат поповнення; v – денний попит; S – відсоток щорічних витрат; s – вартість одиниці товару.

Скільки ж оптимально замовляти тих же холодильників, які ми порахували раніше:

Задача № 20

Кількість робочих днів = 360 днів;

Вартість поповнення запасу = \$7;

Попит = 2 холодильники в день;

Витрати на зберігання = 16%%;

Вартість одиниці товару = \$200

$$ОРЗ = \sqrt{\frac{2 \cdot 360 \cdot 7 \cdot 2}{0,16 \cdot 200}} = 17,7(18) \text{ од.}$$

Приклад

Варіанти розрахунку за формулою Уілсона для різних товарів в таблиці Excel. Необхідно розбити формулу Уілсона на два осередки для простоти підрахунку. Як бачимо з табл. 1, оптимальна величина замовлення ковбаси складає 110 кг.

Таблиця 1

Розрахунок оптимального замовлення за формулою Уілсона для різних видів товарів в Excel

	A	B	C	D
1		Холодильник	Ковбаса	Пакетик
2	Кількість робочих днів	360	360	360
3	Вартість поповнення запасу,\$	7	5	5
4	Попит в день	2 шт.	10 кг	20 шт.
5	Витрати на зберігання (% переведений в частку)	0,16	0,25	0,2
6	Вартість одиниці товару, \$	200	12	0,1
7	Проміжкові значення	315	12000	3600000
8	Формула Excel	=(2*B2*B3*B4)/(B5*B6)		
9	Qw (ОРЗ)	17,75 (=18)	109,54 (=110)	1897,37 (=2000)
10	Формула Excel	=B7^0,5		

Але можна ще розглянути приклад з недорогим пакетом який продається постійно і має низьку вартість. Оптимально привезти значну партію близько 2000 од., оскільки вартість пакетів невелика, а витрати на замовлення (зусилля менеджера, транспортування й т. ін.) відносно вартості самого пакету великі.

Важливі моменти в застосуванні формули. Формула Уілсона мало чутлива до помилок в початковій інформації або в прогнозі попиту із-за малої кривизни графіку загальних витрат. У нас є значний інтервал для ухвалення рішення - оптимально привезитиме 15-20 холодильників, а не 4 або 40. В табл. 2 дані варіанти розрахунку ОРЗ за умов, якщо міняється попит, витрати на зберігання та інші параметри. Склавши таку таблицю, можна прогнозувати зміну оптимальної партії у разі зміни попиту або складських витрат. Використання страхових запасів в розрахунках сумарних витрат ніяк не впливає на формулу оптимального розміру постачання. Так що ця формула має практичне значення і добре застосовна для товарів групи X за результатами XYZ -аналізу.

Таблиця 2

Розрахунок ОРЗ при зміні параметрів попиту, витрат на зберігання та інших факторів

	Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3	Варіант 4	Варіант 5	Варіант 6
Кількість робочих днів	360	360	360	361	362	363
Вартість поповнення запасу,\$	7	7	6	6	5	5
Попит в день	2	3	3	1	2	3
Витрати на зберігання (% переведений в частку)	0,16	0,16	0,16	0,2	0,2	0,2
Вартість одиниці товару, \$	200	200	200	200	200	200
Проміжкові значення	315	472,5	405	108,3	181	272,25
Qw (ОРЗ)	17,75	21,74	20,12	10,41	13,45	16,50

8. ОЦІНКА ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ ЗА МЕТОДОМ ФІФО і ЛІФО

Існують такі методи оцінки і обліку товарних запасів.

1. Метод "Ринкова ціна або вартість відновлення товарних запасів". Вартість товарних запасів оцінюється за переважаючою ринковою ціною або вартістю відновлення наявних товарних запасів. Метод цілком прийнятний, якщо ціни на ринку стійкі та не схильні до різких коливань. Складність методу в тому, що необхідно весь час досліджувати ринкову ситуацію. На практиці в роздрібній торгівлі цей метод мало поширений саме із-за тенденції до збільшення асортименту, розвитку конкуренції і зміни купівельного попиту і як наслідок - постійної зміни цін на ринку.

2. Метод "Середня ціна". Всі товарні запаси оцінюються за середньою ціною на одиницю загальних запасів цього товару. Цей метод менш точний, чим інші, оскільки не враховує оборот запасів і зміни цін. Проте, цей метод досить простий і використовується в тих випадках, коли ринок стабільний, закупівельні ціни знаходяться на одному рівні і товар, що підлягає обліку, однорідний.

Облік за середніми закупівельними цінами на практиці може привести до проблем. Так, при виконанні будь-яких операцій з товаром заднім числом, це неминуче призводить до перерахунку всіх документів і зміни собівартості товарів в кожному з них; якщо часті

випадки повернення постачальників, то вони повинні робитися за ціною конкретного постачання. Ще один варіант полягає у веденні чіткого партионного обліку за реальними закупівельними цінами.

3. Метод «Згідно часу постачання товару».

Цей метод оцінки ґрунтується на припущенні, що споживані товари були придбані або першими або останніми. Ці методи носять назви ФІФО і ЛІФО, вони дуже часто використовуються в практиці торгових компаній саме з тієї причини, що враховують зміни закупівельних цін і дозволяють оптимізувати оподаткування. Розглянемо їх детальніше.

ФІФО – "першим поступив, першим вибув" – Це метод оцінки за вартістю першого за часом вступу товару. Цей метод оцінки ФІФО ґрунтується на припущенні, що товари, придбані першими, першими і споживаються. Матеріал оцінюється за ціною за одиницю товару з партії, яка була придбана першою. Оскільки він найбільш відповідає дійсному руху товарів в торговому процесі. Метод ФІФО є найбільш споживаним для оцінки товарних запасів.

При цьому методі обліку на собівартість спочатку списують товарно-матеріальні цінності більше раннього періоду, а на балансі залишаються пізніші придбання. Із-за переважання самих останніх закупівель на залишках балансових рахунків вони якнайповніше відповідають поточним ринковим цінам. Проте, собівартість в умовах інфляції може виявитися заниженою, що приведе до збільшення податку на прибуток. І навпаки, іли ринкові ціни падають, ФІФО гарантує мінімальний податок на прибуток.

ЛІФО – "останнім поступив, першим вибув" – Метод оцінки за вартістю останнього за часом вступу товару. Метод ЛІФО протилежний до методу ФІФО. Він припускає, що першими йдуть в продаж товари, які отримані останніми, а товари, що знаходяться в запасі, - це ті, які отримані першими. При цьому методі обліку в собівартість спочатку включають вартість товарно-матеріальних цінностей, придбаних в пізніший період, а на балансі залишаються більше ранні придбання. В результаті застосування ЛІФО на балансових залишках можуть виявитися ТМЦ, придбані багато років тому. В інфляційних умовах вони виявляються нижче поточних ринкових цін. Адже при такому методі обліку на складі можуть завалитися запаси за цінами багаторічної давності. Зате собівартість виявляється максимально високою і відповідно податок на прибуток - максимально низьким. При пониженні цін ситуація міняється на протилежну.

Приклад 1

Господарський магазин "Ластівка" закуповує акрилову фарбу в упаковках по 2 л. у одного постачальника. Ціна фарби підвищується з кожним постачанням. Перша партія в 600 шт. була закуплена по 6 у.о., а потім була куплена друга партія в 800 шт., але вже за ціною 6,7 у.о. І остання партія в 1000 шт. була закуплена за ціною 7 у.о. Всього купили 2400 упаковок.

Через місяць половина запасу була продана і на складі залишилося 1200 упаковок. Розрахунок товарного запасу за методом ФІФО показує, що на складі залишилася частина партії 2 на суму 1340 у.о. і уся остання партія на суму 7000 у.о. Разом на складі запасу фарби на суму 8340 у.о.

Якщо ж розрахувати запас за методом ЛІФО, то ми побачимо, що у нас на складі досі знаходиться уся перша партія, куплена ще по 6 у.о., а також частину другої партії з сумарним залишком 4020 у.о. Всього запас на складі по методу ЛІФО залишає 7620 у.о., що на 720 у.о. менше, ніж при методі підрахунку по ФІФО.

Таблиця 1

Розрахунок вартості краски за методом ФІФО та ЛІФО

	Партія, од.	Ціна за одиницю, у.о.	ФІФО	Остаток 1200 од.	ЛІФО	Остаток 1200 од.
Закупка 1	600	6	0,0	0,0	600	3600
Закупка 2	800	6,7	200	1340	600	4020
Закупка 3	1000	7	1000	7000	0	0,0
	2400		Ціна остатку, у. о.	8340,0	Ціна остатку, у. о.	7620

Приклад 2

Магазин біля будинку заповує нову партію кави. Ціна в гривнях за 250 р. кава у вакуумній упаковці зменшується або збільшується залежно від розміру партії. Всього було закуплено 30 упаковок. Зараз на складі залишилося 11 упаковок. Ціна залишку міняється залежно від того, який метод ми застосуємо.

Таблиця 2

Розрахунок вартості кави по методу ФІФО і ЛІФО

	Партія, од.	Ціна за одиницю, у.о.	ФІФО	Остаток 11 од.	ЛІФО	Остаток 11 од.
Закупка 1	4	99	0,0	0,0	4	396
Закупка 2	6	99	0,0	0,0	6	576
Закупка 3	12	99	3,0	285	1	95
Закупка 4	8	99	8,0	768	0,0	0,0
			Ціна остатку, грн.	1053	Ціна остатку, грн.	1067

Метод ФІФО забезпечує хороше значення величини запасів, оскільки відбиває останні витрати. З іншого боку, метод ЛІФО дає краще співвідношення витрат і виручки. В умовах інфляції частіше використовується ЛІФО. Його перевага в тому, що цей метод пристосовує фінансові звіти до інфляції. Цей метод популярний в основному із-за тривалого відкладання податків, що є реально відчутною вигодою. Проте, якщо ринок стабільний і магазин отримує знижки на подальші партії товарів, то вигідніше рахувати залишок по методу ФІФО.

9. ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЛОГІСТИКА»

Тест 1. Як стисло можна охарактеризувати логістику?

- a) це теорія управління товарорухом.
- b) як теорію управління матеріальними потоками.
- c) як теорію управління матеріальними та інформаційними потоками.
- d) якимось інакше.

Тест 2. Визначте найбільш вірне поняття матеріального потоку.

- a) Сукупність засобів виробництва, напівфабрикатів і готових виробів
- b) Вантажі, що в даний час зберігають на складах і передані транспорту
- c) Усі вантажі, призначені товаровиробникам, посередникам і споживачам, що підлягають операціям з метою зміни їх якості.

Тест 3. Визначте найбільш повну характеристику інформаційного потоку:

- a) це сукупність документів, що супроводжують матеріальний потік.
- b) це документи, що виникають під час здавально-приймальних операцій.
- c) це усі документи, що передують випуску чергової партії сировини і матеріалів, засвідчують їх якість і кількість, виникають під час руху матеріального потоку до кінцевих споживачів.

Тест 4. Що передбачає логістична діяльність?

- a) Скорочення чисельності учасників товароруху
- b) Скорочення обсягів вантажів в матеріальному потоці
- c) Скорочення часу і витрат по обробці матеріального потоку
- d) Вибір оптимальної форми товароруху
- e) Отримання прибутку

Тест 5. Визначте межі мікрологістики.

- a) Виробничий склад постачальника – збутовий склад споживача
- b) Збутовий склад постачальника – збутовий склад споживача
- c) Склад сировини – збутовий склад підприємства-споживача
- d) Станція відправлення – станція призначення вантажів
- e) Виробничий цех постачальника – виробничий цех підприємства-споживача

Тест 6. Окреслите межі мезологістики.

- a) Постачальник – споживач
- b) Станція відправлення вантажу – збутовий склад виробника
- c) Матеріальний склад – збутовий склад окремого підприємства
- d) Оптова база посередника – виробничий цех на підприємстві.

Тест 7. В чому полягає різниця між транспортною і комерційною логістикою?

- a) Транспортна логістика є частиною комерційної логістики.
- b) Транспортна логістика призначена лише перевезенням вантажів, а комерційна - обробці і реалізації вантажів споживачами.
- c) Комерційна логістика увійшла в транспортну.
- d) Ніякої різниці немає.

Тест 8. Які витрати є логістичними?

- a) По конструванню нових виробів.
- b) По охороні підприємства.
- c) По підготовці фахівців з технології виробництва.
- d) По бухгалтерському обліку.
- e) По зберіганню сировини.

Тест 9. Що таке логістичний ланцюг?

- a) Канал розподілу продукції
- b) Сукупність операцій по транспортно-складській обробці вантажів
- c) Сукупність юридичних осіб, що співробітничать у процесі товароруху

- d) Витрати по транспортно-складській обробці вантажів
- e) Сукупність товаровласників, посередників і споживачів продукції

Тест 10. Кого з перелічених осіб неможна вважати учасником логістичного ланцюга?

- a) Виробника.
- b) Споживача.
- c) Посередника.
- d) Перевізника.
- e) Представника податкової адміністрації.

Тест 11. Яка з наведених властивостей не відповідає поняттю «логістична система»?

- a) Цілісність елементів
- b) Взаємозв'язок елементів
- c) Організація елементів
- d) Інтеграція елементів
- e) Адекватність елементів

Тест 12. Якщо на шляху від постачальника до споживача є посередник, до якої логістичної системи необхідно віднести такий товарорух?

- a) До гнучкої
- b) До ешелонованої
- c) До прямої
- d) До дискретної
- e) До безперспективної

Тест 13. Чим відрізняються гнучкі логістичні системи від ешелонованих?

- a) Асортиментом товарів.
- b) Витратами обігу.
- c) Здатністю пристосування до вимог споживачів.
- d) Нічим не відрізняються.

Тест 14. Яке з наведених визначень не належить до “семи правил” логістики?

- a) Вантаж.
- b) Кількість вантажу.
- c) Якість вантажу.
- d) Ціна вантажу.
- e) Витрати по доставці вантажу.

Тест 15. Як вірно охарактеризувати гнучку логістичну систему?

- a) В таких системах передбачається лише один посередник
- b) В таких системах не передбачається переміщення матеріалів
- c) Це однорівневий канал розподілу продукції

Тест 16. Що передбачає вибір логістичного ланцюга?

- a) Потрібну форму товароруху
- b) Оптимальний обсяг вантажів
- c) Найменування вантажу
- d) Потрібні види упаковки
- e) Конкретних учасників, які мають відношення до товароруху і впливають на

термін і витрати по переміщенню матеріалів

Тест 17. Що таке вантажна одиниця?

- a) Всілякий вантаж призначений підприємству
- b) Конкретна партія вантажу для підприємства
- c) Вантаж, що відповідає місткості вагону, автомашини чи контейнера
- d) Вантаж від посередницької організації
- e) Вантаж, який підприємство транспортує самотужки

Тест 18. Як вірно визначити функції в логістиці?

- a) Як сукупність виконавців логістичних операцій.
- b) Як окремі операції.

- с) Як логістичний ланцюг.
- д) Як сукупність операцій, що надають вантажу нову якість.
- е) Як спосіб виконання задач логістики.

Тест 19. З якими системами зв'язана логістика?

- а) З маркетингом.
- б) З транспортним господарством.
- с) З тарним господарством.
- д) З ціноутворенням.
- е) Усі відповіді вірні.

Тест 20. До якого поняття слід віднести контейнер?

- а) Сховище вантажів
- б) Транспортне обладнання
- с) Тара
- д) Упаковка
- е) Обладнання для виконання вантажно-розвантажувальних робіт

Тест 21. Чому мішок, цементу чи муки важить 50 кг?

- а) Бо така традиція з давніх часів.
- б) Тому, що в мішок більше не вміщується.
- с) Тому, що таку вагу чоловіки повинні підіймати самотужки.
- д) Бо така вага відповідає фізичним можливостям жінок, що працюють на складах.

Тест 22. Як визначається прогресивність витрат матеріалів?

- а) Загальним обсягом норми
- б) Обсягом її корисної частини
- с) Обсягом відходів, що увійшли в норму витрат матеріалів
- д) Співвідношенням між корисною частиною норми і самою нормою

Тест 23. Який з наведених критеріїв не має відношення до рейтингу постачальника?

- а) Якість продукції.
- б) Ціна продукції.
- с) Фінансовий стан.
- д) Перспективи розвитку.
- е) Умови поставки продукції.

Тест 24. Яку з операцій в транспортній логістиці слід віднести до допоміжної?

- а) Транспортування вантажів
- б) Вантажно-розвантажувальні роботи
- с) Зберігання вантажів на товарних складах
- д) Відтворення загубленої документації на вантажі
- е) Заповнення накладної на перевозку вантажів залізницею

Тест 25. Які фактори найбільш впливають на логістичні витрати?

- а) Науково-технічний прогрес
- б) Структурні зміни в адмініструванні
- с) Підвищення тарифів на транспорті
- д) Зростання мінімальної заробітної плати
- е) Зміни в зовнішньоекономічній політиці держави

Тест 26. Який з тарифів відсутній на залізничному транспорті?

- а) Загальний.
- б) Винятковий.
- с) Місцевий.
- д) Договірний.
- е) Почасовий.

Тест 27. Що собою уявляє маятникова форма перевезень?

- а) Доставка вантажу одному клієнту.
- б) Доставка вантажу двом клієнтам за один рейс.

- с) Доставка вантажу трьома та більше клієнтам за один рейс.

Тест 28. Які дані наведено в товарно-транспортній накладній?

- а) Якість товару.
- б) Ціну товару.
- с) Вагу товару.
- д) Конкуrentоздатність товару.
- е) Що інше.

Тест 29. Який з наведених варіантів інтермодальних перевезень є оптимальним?

- а) Автомобільно-залізничний.
- б) Автомобільно-річковий.
- с) Залізнично-повітряний.
- д) Залізнично-морський.
- е) Залізнично-річковий.

Тест 30. На якому виді транспорту застосовують поняття “Комерційна швидкість”?

- а) На залізничному.
- б) На морському.
- с) На річковому.

Тест 31. Який тариф слід використовувати при перевезенні вантажу на машині, що передана в оренду?

- а) Покилометровий.
- б) Погодинний.
- с) Договірний.
- д) Підрядний.
- е) Пільговий.

Тест 32. До якого виду відправок на залізниці треба віднести вантаж вагою 3,3 тони?

- а) Дрібної.
- б) Малотоннажної.
- с) Повагонної.
- д) Контейнерної.

Тест 33. Що таке логістична операція?

- а) Всілякі дії в логістичній інфраструктурі
- б) Лише складські операції з вантажами
- с) Транспортно-складські операції
- д) Сукупність дій, що сприяють перетворенню матеріального потоку в іншу якість
- е) Вантажно-розвантажувальні операції

Тест 34. На складі підприємства працюють жінки середнього віку. Яку норму підйому вантажів можна застосувати у зв'язку з відсутністю засобів механізації?

- а) 5 кг.
- б) 10 кг.
- с) 15 кг.
- д) 20 кг.
- е) 25 кг.

Тест 35. Яку з систем не слід включати до логістики?

- а) Складську.
- б) Транспортну.
- с) Інформаційну.
- д) Банківську.
- е) Збутову.

Тест 36. Назвіть сферу застосування промислової логістики:

- а) посередницька діяльність;
- б) перевезення матеріальних ресурсів в межах економічного регіону;
- в) зберігання матеріалів на товарних станціях і в портах;

г) вантажно-розвантажувальні, транспортні і складські операції з матеріальними ресурсами на окремому підприємстві.

Тест 37. Яке з наведених завдань не властиве промисловій логістиці:

- а) приймання сировини і матеріалів від перевізника;
- б) приймання матеріальних ресурсів від постачальника;
- в) доставка готових виробів до споживачів;
- г) повернення оборотної тари постачальнику.

Тест 38. У чому полягає різниця між технологічними і логістичними операціями?

- а) технологічні операції сприяють збереженню якості сировини і матеріалів, а логістичні – перетворенню матеріальних ресурсів на готові вироби;
- б) технологічні операції змінюють якість матеріальних ресурсів, а логістичні – місце розташування матеріалів у просторі й часі ;
- в) ніякої різниці немає, бо такі операції однакові за сутністю ;
- г) логістичні операції зовсім необов'язкові, оскільки технологічна обробка сировини і матеріалів здійснюється сама собою .

Тест 39. Вкажіть частку логістичних витрат у заводській собівартості ювелірних виробів:

- а) 10 – 20% ;
- б) 20 – 40%;
- в) 40 – 60%;
- г) понад 60% .

Тест 40. Яка з логістичних систем доцільна на підприємстві з тягнучим режимом матеріалоруку?

- а) MRP - 1;
- б) MRP - 2;
- в) Kanban ;
- г) LP.

Тест 41. Яку з логістичних систем доцільно впроваджувати на цукровому заводі в період цукроваріння?

- а) MRP - 1;
- б) MRP - 2;
- в) Kanban ;
- г) Kanban - MRP - 2 .

Тест 42. З чого починається логістика на підприємстві?

- а) з попереднього огляду прибулого транспорту;
- б) з вивантаження прибулого транспорту;
- в) зі складання комерційного акту при виявленні нестачі вантажів;
- г) з укладання договору поставки з власником сировини і матеріалів.

Тест 43. Під час попереднього приймання вантажів від перевізника виявлено відсутність документів, що засвідчують кількість або якість доставлених на підприємство матеріалів. Як слід поступити фахівцям з промислової логістики?

- а) оформити акт відсутності таких документів і розпочати вивантаження;
- б) призупинити приймання і викликати представника перевізника;
- в) вивантажити матеріали, а потім запросити до приймальної площадки свідків;
- г) повідомити про відсутність супроводжувальних документів постачальника і чекати його представника.

Тест 44. Під час попереднього зважування залізничного вагону з сировиною виявлено недостачу ваги – бруто на 0,8 тонн порівняно з даними накладної. Як треба вчинити фахівцям з логістики?

- а) звернутися до начальника залізничної станції, до якої прикріплено підприємство з вимогою скласти комерційний акт;
- б) самостійно оформити комерційний акт;

- в) зв'язатися з постачальником і обговорити ситуацію;
- г) приступити до розвантаження вагону незважаючи на нестачу ваги - брутто.

Тест 45. Який з механізмів доцільно використовувати при вивантаженні напіввагону?

- а) конвеєр стрічковий;
- б) автотранспортувач;
- в) кран мостовий;
- г) електроштабелер.

Тест 46. Який з механізмів краще використовувати при вивантаженні транспортних пакетів з бортової автотранспортувачки?

- а) конвеєр стрічковий;
- б) автотранспортувач;
- в) кран мостовий;
- г) електроштабелер.

Тест 47. Назвіть припустимий строк за кількістю і якістю приймання швидкопсувних матеріалів:

- а) 1 доба;
- б) 2 доби;
- в) 3 доби;
- г) понад 4 дні.

Тест 48. Назвіть припустимий строк приймання металу і металовиробів за якістю:

- а) 1 доба;
- б) 2 доби;
- в) до 10 днів;
- г) до 20 днів.

Тест 49. Як слід вчинити з виявленими при остаточній перевірці неякісними матеріалами?

- а) оформити актом і передати у виробництво;
- б) скласти у присутності офіційних свідків акт щодо невідповідності якості договірним зобов'язанням і надіслати його поштою постачальникам;
- в) повернути постачальнику без будь-якого повідомлення;
- г) повернути перевізнику.

Тест 50. На підприємстві впроваджено логістичну систему LP. Куди надходять матеріальні ресурси від постачальника?

- а) до приймальної площадки;
- б) до складу сировини і матеріалів;
- в) безпосередньо у виробництво.

Тест 51. Яку з наведених операцій можна вважати логістичною?

- а) доставку чергової порції металу зі складу до робочого місця верстатника;
- б) обробку металу на верстаті;
- в) прибирання робочого місця після виконання верстатником виробничого завдання.

Тест 52. Як вірно називати стружку, що виникає внаслідок технологічної обробки металу?

- а) напівфабрикатом;
- б) готовим виробом;
- в) виробничими відходами.

Тест 53. Куди слід направляти стружку ошурки, тирсу та інші виробничі відходи?

- а) до купи сміття;
- б) до ремонтно-будівельного цеху;
- в) до складу вторинних матеріальних ресурсів.

Тест 54. Які дані містить приймальна відомість?

- а) перелік робітників, найнятих адміністрацією підприємства;
- б) перелік матеріальних ресурсів, що надійшли на підприємство;
- в) перелік матеріальних ресурсів, що вивантажені з транспорту на приймальну площадку.

Тест 55. Назвіть основний документ обліку матеріальних цінностей на складі:

- а) інвентаризаційна відомість;
- б) картка складського обліку;
- в) приходний ордер;
- г) відомість обліку залишків матеріалів.

Тест 56. Який з документів розміщують на обладнанні для зберігання матеріальних цінностей?

- а) приймальну відомість;
- б) пакувальний ярлик;
- в) матеріальний ярлик.

Тест 57. Який з документів засвідчує фактичну наявність матеріалів на складі на кінець кожного місяця?

- а) приходний ордер;
- б) матеріальний ярлик;
- в) відомість обліку залишків матеріалів.

Тест 58. Для чого проводять інвентаризацію на складі?

- а) для розрахунку обсягів надходження і видачі матеріалів внутрішньозаводським споживачам;
- б) для перевірки правильності ведення складського обліку і звітності про рух матеріальних цінностей на складі;
- в) для контролю за діяльністю комірника складу.

Тест 59. Який з документів складають члени інвентаризаційної комісії під час перевірки на складі?

- а) журнал реєстрації прибулих вантажів;
- б) картку складського обліку матеріалів;
- в) акт контрольної перевірки цінностей.

Тест 60. Який з документів не входить до Інструкції з інвентаризації?

- а) книга реєстрації контрольних перевірок;
- б) відомість результатів інвентаризації;
- в) відомість обліку залишків матеріалів на складі.

Тест 61. Цех регулярно одержує зі складу певні види сировини і матеріалів. Який з документів йому доцільно надавати?

- а) разову вимогу на одержання матеріальних ресурсів;
- б) понадлімітну вимогу;
- в) лімітну картку.

Тест 62. Що собою являє маятникова форма доставки партії матеріалів зі складу до виробництва?

- а) перевезення матеріалів до одного з виробничих цехів;
- б) перевезення матеріалів на адресу двох цехів;
- в) доставка матеріалів, призначених трьом внутрішньозаводським споживачам.

Тест 63. Яку інформацію містять маніпуляційні знаки на поверхні тари?

- а) дані про виробника товарів;
- б) дані про товари;
- в) дані про міри поводження з товарами при виконанні логістичних операцій.

Тест 64. Які дані відсутні у екологічному маркуванні?

- а) про небезпеку матеріалів усередині тари для зовнішнього середовища;
- б) про безпечність товарів для зовнішнього середовища;

в) про якість товару у середині тари.

Тест 65. Які дані необхідні для супроводження вторинних матеріальних ресурсів при їх продажу зовнішнім покупцям?

- а) про заводську вартість пакування та інших логістичних операцій;
- б) про радіаційну небезпечність;
- в) про можливість подальшого використання відходів.

Тест 66. Які з елементів виробництва не входять до матеріального потоку?

- а) сировина і матеріали;
- б) енергетичні ресурси;
- в) комплектуючі вузли і деталі;
- г) готові вироби.

Тест 67. У яких одиницях вимірюють матеріальний потік на підприємстві?

- а) у грошових - гривнях;
- б) у вагових - тоннах;
- в) у часових - годинах.

Тест 68. Які запаси відсутні на підприємстві?

- а) виробничі;
- б) незавершеного виробництва;
- в) товарні;
- г) збутові.

Тест 69. За рахунок чого можна скоротити витрати часу на виконання логістичних операцій?

- а) підвищення кваліфікації працівників транспортно-складського господарства;
- б) впровадження механізації вантажно-розвантажувальних і транспортно-складських робіт з матеріальними ресурсами;
- в) удосконалення нормування праці фахівців з логістики.

Тест 70. Як вірно визначити норми часу на виконання навантажувально-розвантажувальних операцій?

- а) це мінімальні витрати робочого часу на обробку 1 тонни вантажів;
- б) це середні витрати часу на обробку 1 тонни вантажів;
- в) це максимально припустимі витрати робочого часу на обробку 1 тонни вантажів.

Тест 71. Як вірно визначити норми виробітку при виконанні вантажно-розвантажувальних робіт?

- а) це мінімальний обсяг вантажів, які треба піддавати логістичній обробці протягом однієї години;
- б) це середній обсяг вантажів, які треба перемішувати за одну годину;
- в) це максимально можливий обсяг вантажів, які треба піддавати логістичній обробці за одну годину.

Тест 72. Що собою являє трудомісткість логістичної обробки матеріального потоку?

- а) показник, який характеризує витрати енергоресурсів на одиницю (1 тонну) матеріального потоку;
- б) показник, який характеризує витрати праці на одиницю матеріального потоку;
- в) показник, що характеризує витрати грошових коштів на одиницю матеріального потоку.

Тест 73. Вкажіть неприпустимі втрати матеріальних цінностей при їх зберіганні на заводських складах:

- а) усихання;
- б) випаровування;
- в) крадіжки;
- г) утрушування.

Тест 74. Назвіть найбільш впливові заходи запобігання надмірних витрат матеріальних цінностей при їх зберіганні:

- а) контроль з боку комірника за відвідувачами;
- б) охорона складу в неробочий час;
- в) преміювання працівників складу за зменшення витрат матеріалів при зберіганні.

Тест 75. Що не входить до логістичних витрат?

- а) штрафи, сплачені транспорту за понаднормативний простій під навантажувально-розвантажувальними роботами;
- б) втрати матеріалів при їх логістичній обробці;
- в) витрати на технологічні операції з матеріальними ресурсами.

Тест 76. Якщо залізниця несвоєчасно надала підприємству вагони з вантажем, кого слід оштрафувати?

- а) залізницю;
- б) підприємство;
- в) позавідомчу охорону підприємства.

Тест 77. Під час розвантажування вагону на під'їзній колії підприємства трапився нещасний випадок з одним із вантажників. Як треба поступити бригадіру?

- а) припинити роботу і викликати заводського лікаря;
- б) надати розпорядження членам бригади продовжувати роботу, а самому залишитися з постраждалим, надавши йому першу медичну допомогу до приходу лікаря;
- в) припинити роботу і разом з членами бригади віднести постраждалого до заводського медпункту.

Тест 78. При розвантажуванні автомашини робочі пошкодили один ящик, що впав на землю і зламався. Кого вважати винним?

- а) бригадира, який не проінструктував робочих стосовно правил виконання розвантажувальних робіт;
- б) вантажника, котрий останнім мав справу з ящиком;
- в) нікого взагалі.

Тест 79. Назвіть ситуацію, коли підприємство має оштрафувати транспорт:

- а) транспорт був розвантажений у понаднормативний строк простою на під'їзній колії;
- б) транспорт з вантажем був поданий на під'їзну колію до початку робочої зміни;
- в) вантажі усередині вагону перемішалися, а тому знадобилося їх відсортовувати.

Тест 80. Внаслідок детального ознайомлення зі складською документацією з'ясовано, що журнал реєстрації прибулих вантажів і приймальна відомість містять майже однакові дані. Як треба вчинити з цими документами?

- а) залишити як і раніш;
- б) скоротити один з них;
- в) внести корективи в обидва документи для запобігання дублюванню.

Тест 81. Що слід зробити для прискорення обміну інформацією між заводськими підрозділами?

- а) запровадити пневмопошту;
- б) запровадити Інтранет;
- в) переглянути і скоротити кількість внутрішньозаводських документів про наявність і рух матеріалів;
- г) здійснити всі заходи разом.

Тест 82. Якщо коефіцієнт обігу матеріалів на складі підвищився, то про що це свідчить?

- а) про скорочення строку перебування матеріалів у запасах;
- б) про підвищення строку зберігання матеріалів на складі;
- в) ні про що це не свідчить.

Тест 83. Рівень механізації навантажувально-розвантажувальних робіт на підприємстві за останні роки скоротився. З чим це пов'язано?

- а) зі скороченням чисельності працюючих на підприємстві;
- б) з поломкою підйомно-транспортної техніки і відсутністю коштів на її ремонт;
- в) з небажанням працюючих використовувати засоби механізації.

Тест 84. В чому полягає ефективність виконання логістичних операцій?

- а) у підвищенні обсягу матеріального потоку;
- б) у скороченні витрат часу і коштів на виконання логістичних операцій;
- в) у скороченні втрат сировини і матеріалів при їх логістичній обробці;
- г) в усьому разом.

Тест 85. Як вірно охарактеризувати ефективність промислової логістики?

- а) як своєчасне і повне забезпечення заводських дільниць матеріальними ресурсами;
- б) як оперативне забезпечення виробництва матеріальними ресурсами і необхідною інформацією з найменшими витратами праці і коштів;
- в) як повне і оперативне забезпечення кожної дільниці виробництва матеріальними та інформаційними ресурсами з найменшими витратами праці, коштів і в межах припустимих втрат сировини і матеріалів.

Тест 86. Який вид виробничого запасу повинен бути найбільшим?

- а) Поточний.
- б) Страховий.
- с) Підготовчий.
- д) Незавершеного виробництва.

Тест 87. Навіщо підприємству необхідні страхові запаси матеріалів?

- а) Для поточного використання матеріалів.
- б) На випадок браку при виготовленні виробів.
- с) На випадок порушень графіку постачання підприємства матеріалами ззовні.
- д) Для гарантії якості виробів.

Тест 88. Для чого підприємству потрібні запаси?

- а) Для виготовлення продукції
- б) Для конкурентоспроможності на ринку
- с) В якості буферу між транспортом, виробництвом і реалізацією
- д) Для планування випуску продукції
- е) Для спрощення та здешевлення матеріально-технічного постачання

Тест 89. До якого режиму роботи виробничих складів слід віднести систему «канбан»?

- а) До режиму «пул»
- б) До режиму «пуш»
- с) До змішаного режиму «пул-пуш»
- д) До особливого режиму
- е) Ні до якого з перекислених режимів.

Тест 90. В складі запроваджена система контролю запасів “ABC”. Скільки груп товарів передбачено на складі?

- а) Одна.
- б) Дві.
- с) Три.
- д) Чотири.
- е) П'ять.

Тест 91. Якій меті відповідають запаси виготовленої продукції?

- а) Безперервності виробництва
- б) Забезпеченню реалізації
- с) Забезпеченню безперервності товароруху в логістичній системі
- д) Зберігання на складі

- е) Випуску продукції

Тест 92. Навіщо на складі створюють поточний запас матеріалів?

- а) З метою безперервності забезпечення виробництва.
- б) З метою можливості економії витрат по закупівлі матеріалів.
- с) На випадок затримки чергової поставки матеріалів від постачальника.
- д) Для чогось іншого.

Тест 93. Яка з наведених характеристик найбільш відповідає сутності виробничих запасів?

- а) Це усі матеріали в складському господарстві підприємства.
- б) Це напівфабрикати у виробничих цехах.
- с) Це виготовлена продукція на збутовому складі.
- д) Це матеріали і сировина, що надійшли від постачальників і зберігаються на складі відділу матеріально-технічного забезпечення.

- е) Це матеріали, що зберігаються як недоторканий запас.

Тест 94. Як вірно охарактеризувати норматив запасу матеріалів?

- а) це мінімальна кількість матеріалів у запасах.
- б) це максимальна кількість матеріалів.
- с) це припустимий обсяг запасу матеріалів.
- д) будь-який обсяг запасу матеріалів.

Тест 95. У яких одиницях вимірюється норма запасу матеріалів?

- а) У кг і тоннах.
- б) У комплектах і штуках.
- с) У днях зберігання на складі.
- д) якимось інакше.

Тест 96. Як краще визначати межу між виробничою і збутовою логістикою?

- а) Виходячи з інформації про виробництво продукції.
- б) На основі товаро-здаточної накладної, що супроводжує вироби з цеху на склад.
- с) Починаючи з навантаження виробів на транспорт.
- д) З моменту виїзду транспорту з виробами за ворота підприємства.

Тест 97. До якого з маркетингових каналів розподілу можна прирівнювати прямі логістичні системи?

- а) До каналу нульового рівня.
- б) До каналу першого рівня.
- с) До каналу другого рівня.
- д) До каналу четвертого рівня.

Тест 98. Яку тару слід використовувати при відправці споживачу борошна?

- а) склотару
- б) мішкотару
- с) ящики
- д) бочкотару

Тест 99. Без якого документу неможливо надсилати готову продукцію споживачеві?

- а) складської картки обліку готових виробів.
- б) наказу на відпуск готової продукції за межі підприємства
- с) звіту про трудомісткість виготовлення продукції

Тест 100. Кого з наведених посередників можна вважати ритейлером?

- а) дистрибутора
- б) дилера
- с) консигнатора
- д) роздрібного торговця

Тест 101. Як вірно назвати документ, що надходить від споживача до підприємства-виробника в разі незадоволення якістю продукції?

- а) скаргю

- b) реклаमाцією
- c) зауваженням
- d) погрозою

Тест 102. Що передбачає надання готових виробів споживачеві за принципом «just in time»?

- a) поставку виробів на приймальну площадку споживача
- b) поставку виробів на склад сировини і матеріалів
- c) поставку сировини одразу у виробництво
- d) поставку виробів посереднику.

Тест 103. Яку тару доцільно використовувати у ешелонових логістичних системах?

- a) склотару
- b) мішкотару
- c) контейнери
- d) ящики картонні

Тест 104. Якщо на шляху від постачальника до споживача є посередник, до якої логістичної системи необхідно віднести такий товарорух?

- a) До гнучкої
- b) До ешелонованої
- c) До прямої
- d) До дискретної

Тест 105. Назвіть основний критерій вибору каналу розподілу готової продукції

- a) виручка
- b) прибуток
- c) собівартість виготовлення і збуту продукції
- d) задоволення потреби споживача у продукції

Тест 106. Що не слід вважати компонентом логістики?

- a) Склади
- b) Тару
- c) Збут продукції
- d) Транспорт
- e) Запаси матеріальних ресурсів

Тест 107. Що собою уявляє інформаційна логістика?

- a) Мистецтво управління вантажопотоком.
- b) Мистецтво перевезень вантажів.
- c) Підприємницьку діяльність.
- d) Мистецтво управління документообігом.
- e) Вміння працювати з документами.

Тест 108. Що собою уявляє електронний обмін даними (ЕДЕ)?

- a) Поштове листування.
- b) Зв'язок по пейджеру.
- c) Переговори по мобільному телефону.
- d) Комп'ютерні лінії.
- e) Щось інше.

Тест 109. Який з документів слід віднести до супроводжувальної інформації?

- a) Маршрут руху автомашини.
- b) Подорожній лист.
- c) Накладну.
- d) Технічну інструкцію.
- e) Ноу-хау.

Тест 110. В чому полягає ефективність штрихового кодування товарів?

- a) В прискоренні темпів реалізації продукції
- b) В привабливості для покупців

- c) В скороченні витрат на облік і звітність по наявності і товароруху продукції
- d) В розширенні масштабів реалізації продукції завдяки наявності кодів
- e) В пристосуванні до світових стандартів

Тест 111. Який з документів не належить до інформаційної логістики?

- a) Сертифікат.
- b) Подорожний лист.
- c) Накладна.
- d) Картка складського обліку.
- e) Звіт праці.

Тест 112. Який штриховий код застосовують в Україні?)

- a) ITF-14.
- b) EAN-13.
- c) 128.
- d) Кодобар.
- e) Код 29.

Тест 113. Який з принципів є головним при створенні інформаційної логістичної системи?

- a) Дані треба збирати на самому низькому рівні.
- b) Дані треба збирати на самому вищому рівні.
- c) Дані треба збирати на всіх рівнях.

Тест 114. Який з критеріїв ефективності інформації по системі “5С” зайвий?

- a) Ясність.
- b) Конкретність.
- c) Повнота.
- d) Ілюстративність.
- e) Коректність.

Тест 115. Що собою уявляє логістичний сервіс?

- a) Надання споживачам послуг в процесі продажу товарів
- b) Надання споживачам послуг після продажу товарів
- c) Надання споживачам послуг напередодні продажу товарів
- d) Надання споживачам послуг на всьому шляху товарів до них
- e) Усі додаткові операції, що виникають в логістиці

Тест 116. Яку з послуг вважати матеріальною?

- a) консультування щодо якості матеріалів
- b) заміну матеріалів
- c) різку і розкрій листових матеріалів за вимогою покупця
- d) якусь іншу послугу.

Тест 117. Яку з операцій у логістиці можна вважати послугою:

- a) Транспортування вантажів
- b) Вантажно-розвантажувальні роботи
- c) Зберігання вантажів на товарних складах
- d) Відтворення загубленої документації на вантажі
- e) Заповнення накладної на перевозку вантажів залізницею

Тест 118. Як вірно назвати плату за надану послугу?

- a) ціною
- b) тарифом
- c) розміром плати
- d) платнею

Тест 119. Який з принципів є зайвим для логістичного сервісу?

- a) обов'язковість пропозиції послуг
- b) свобода вибору послуг
- c) інформаційна насиченість

d) безприбутковість

Тест 120. Які фактори найбільш впливають на логістичні витрати?

- a) Науково-технічний прогрес
- b) Структурні зміни в адмініструванні
- c) Підвищення тарифів на транспорті
- d) Зростання мінімальної заробітної плати
- e) Зміни в зовнішньоекономічній політиці держави

Тест 121. Які витрати є основними для аналізу логістичних функцій

- a) Перемінні
- b) Постійні
- c) Загальні
- d) Маржинальні (граничні)
- e) Кожні з вищенаведених

Тест 122. Які з наведених витрат не мають відношення до логістики?

- a) витрати часу виконавців
- b) витрати праці
- c) витрати коштів
- d) витрати матеріально-технічних ресурсів.

Тест 123. З якою метою в логістиці використовують упаковку?

- a) Для зберігання виробів.
- b) Для прискорення вантажно-розвантажувальних робіт.
- c) З метою економії витрат на вантажно-розвантажувальні роботи.
- d) Для зниження витрат часу, праці і паливно-мастильних матеріалів при виконанні

усього комплексу логістичних операцій.

Тест 124. Що таке вантажна одиниця?

- a) Всілякий вантаж призначений підприємству
- b) Конкретна партія вантажу для підприємства
- c) Вантаж, що відповідає місткості вагону, автомашини чи контейнера
- d) Вантаж від посередницької організації
- e) Вантаж, який підприємство транспортує самотужки

Тест 125. Що таке логістична операція?

- a) Всілякі дії в логістичній інфраструктурі
- b) Лише складські операції з вантажами
- c) Транспортно-складські операції
- d) Сукупність дій, що сприяють перетворенню матеріального потоку в іншу якість
- e) Вантажно-розвантажувальні операції

Тест 126. Що не входить до складу логістичних витрат?

- a) витрати на виконання вантажно-розвантажувальних робіт
- b) втрати сировини і матеріалів при їх зберіганні на складах
- c) витрати на адміністрування
- d) витрати фізичних сил та інтелектуальних здібностей виконавців.

Тест 127. Який з наведених параметрів не увійшов до “семи правил” логістики?

- a) Вантаж.
- b) Якість.
- c) Кількість.
- d) Вага.
- e) Призначення.

Тест 128. Назвіть основну мету логістики .

- a) Мінімізувати витрати по матеріально-технічному забезпеченню
- b) Скоротити час на перевезення ресурсів від постачальника до підприємства споживача
- c) Скоротити обсяги запасів матеріалів на підприємстві

d) Скоротити чисельність працівників в транспортно-складському господарстві підприємства

e) Заощадити витрати часу, коштів і праці на заготівлю матеріалів, їх переробку в готові вироби і реалізацію споживачам

Тест 129. Які фактори не впливають на логістичні витрати?

- a) Науково-технічний прогрес
- b) Структурні зміни в адмініструванні
- c) Підвищення тарифів на транспорті
- d) Зростання мінімальної заробітної плати
- e) Зміни в зовнішньоекономічній політиці держави

Тест 130. В чому полягає ефективність логістики?

- a) у своєчасній доставці матеріалів споживачам
- b) у скороченні витрат праці її коштів на доставку матеріалів споживачам
- c) у скороченні втрат матеріалів при виконанні вантажно-розвантажувальних, транспортних і складських робіт
- d) в усьому вищенаведеному разом.

Тест 131. Який елемент не входить до змісту поняття «точно вчасно»?

- a) витрати
- b) якість
- c) кількість
- d) сервіс

Тест 132. Вкажіть функцію, загальну для маркетингу і логістики:

- a) постачання
- b) збут
- c) ціноутворення
- d) реклама

Тест 133. Як вірно перекласти термін «дистрибуція»?

- a) збут виготовленої продукції
- b) розподіл готових виробів між споживачами
- c) постачання підприємства матеріально-технічними ресурсами
- d) підтримка виробництва

Тест 134. Вкажіть стандартний розмір Європалети (Європіддону):

- a) 600*800 мм
- b) 800*100 мм
- c) 800*1200 мм
- d) 1000*1400 мм

Тест 135. Вкажіть вантажомісткість контейнеру УУК-5:

- a) 2 тон.
- b) 3 тон.
- c) 4 тон.
- d) 5 тон.

Тест 136. Який вид рухомого складу залізничного транспорту найбільш придатний для перевезення токарних верстатів?

- a) вагон критий
- b) цистерна
- c) платформа
- d) напіввагон

Тест 137. Якому виду транспорту слід надати перевагу при перевезенні негабаритного вантажу?

- a) залізничному
- b) автомобільному
- c) річковому

- d) повітряному

Тест 138. Назвіть основну перевагу залізничного транспорту:

- a) велика швидкість перевезень
- b) найнижчі тарифи
- c) можливість доставки вантажів усім споживачам
- d) висока провізна здатність.

Тест 139. Назвіть основний недолік автомобільного транспорту:

- a) високі тарифи
- b) значна кількість ДТП
- c) неможливість експлуатації під час ожеледиці
- d) незначна вантажопідйомність рухомо складу.

Тест 140. Який транспорт пропонує найнижчі тарифи за перевезення вантажів?

- a) залізничний
- b) автомобільний
- c) річковий
- d) морський

Тест 141. Як вірно назвати складське господарство посередницької фірми?

- a) сховищем
- b) складом
- c) базою
- d) терміналом

Тест 142. Як правильно назвати відкритий склад для контейнерів?

- a) базою
- b) терміналом
- c) товарним двором
- d) пакгаузом.

Тест 143. У чому полягає різниця між тарою і упаковкою?

- a) тара призначена для твердих, а упаковка – для сипучих вантажів
- b) тара виготовляється з деревини і металу, а упаковка з інших матеріалів.
- c) тара виготовляється для багаторазового, а упаковка для одноразового

використання.

- d) ніякої різниці немає

Тест 144. З якого матеріалу неможливо виготовляти ящики?

- a) металу
- b) деревини
- c) картону
- d) плівки полімерної

Тест 145. Який з матеріалів в Україні має найбільшу питому вагу при виготовленні тари?

- a) метал
- b) полімери
- c) деревина
- d) картон

Тест 146. Який вид маркування відсутній для металовиробів?

- a) відправницький
- b) транспортний
- c) екологічний
- d) спеціальний
- e) товарний

Тест 147. Якщо на зовнішній поверхні ящику зображено парасольку, то про що це свідчить?

- a) у середині ящику крихкий вантаж

- b) в ящику знаходиться рідина
- c) вантаж слід зберігати від вогкості
- d) вантаж у ящику можна перевозити і зберігати під відкритим небом.

Тест 148. Яка найбільша вантажопідйомність транспортного пакету?

- a) 0,1 тонн
- b) 0,5 тонн
- c) 1,0 тонна
- d) 2,0 тонн і більше.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Агеев Є.Я. Закупівельна логістика : навч. посібник / Є.Я. Агеев, М. Л. Засв, С. В. Піча. – Львів: Новий Світ. – 2000, 2017. – 719 с.
2. Крикавський Є.В. Логістичне управління : підручник / Є.В. Крикавський. – Л.: Львівська політехніка, 2005. – 684 с.
3. Кальченко А. Г. Логістика : підручник / А.Г. Кальченко.– 2-ге вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 284 с.
4. Окландер М.А. Логістична система підприємства: Монографія. – Одеса: Астропринт, 2004. – 222 с.
5. Окландер М.А. Логістика: Підручник. – К.: ЦУЛ, 2008. – 346 с.
6. Окландер М. А., Хромов О.П. Промислова логістика: навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2004. – 222 с.
7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2005. – 328 с.
8. Сумец А.М. Логистика: учеб. пособие. – К.: Хай-Тек Пресс, 2008. – 320 с.
9. Хромов О.П. Логістика: навч. посібник. – Харків: БУРУН КНИГА, 2012. – 224 с.
10. Чудаков А.Д. Логистика: учебник. – М.: Изд-во РДЛ, 2003. – 480 с.
11. Книга директора магазина. 2-е издание, улучшенное и дополненное; под ред. С.В. Сысоевой. – СПб.: Питер, 2006. – 368 с.
12. Сысоева С.В., Бузкова Е.А. Категорийный менеджмент. Курс управления ассортиментом в рознице. – СПб.: Питер, 2009. – 336 с.
13. Бузукова Е. Закупки и поставщики. Курс управления ассортиментом в рознице; под ред. С. Сысоевой. – СПб.: Питер, 2009. – 432 с.